

**METODICKÝ POKYN
PRO ZPŮSOBILOST VÝDAJŮ
A JEJICH VYKAZOVÁNÍ
V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014-2020**

Verze: 2
Březen 2014

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Národní orgán pro koordinaci a řízení Dohody o partnerství

Odbor rozpočtu, Odbor přípravy programového období 2014-2020

Staroměstské náměstí 6

110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno Ministerstvem pro místní rozvoj ČR dne 17. března s účinností od 1. dubna 2014.

OBSAH

1. PŘEHLED PROVEDENÝCH ZMĚN	3
2. ÚVODNÍ USTANOVENÍ	3
3. ZÁVAZNOST A ÚČINNOST DOKUMENTU.....	5
4. DEFINICE POUŽÍVANÝCH POJMŮ	6
5. PRAMENY METODICKÉHO POKYNU.....	8
6. ZPŮSOBILOST VÝDAJE.....	10
7. VYKÁZÁNÍ VÝDAJE.....	14
8. PRAVIDLA ZPŮSOBILOSTI PRO NĚKTERÉ DRUHY VÝDAJŮ.....	18
9. ZVLÁŠTNÍ ÚPRAVA ZPŮSOBILOSTI VÝDAJE.....	26
10. DŮSLEDKY NEDODRŽENÍ METODICKÉHO POKYNU.....	29
11. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	29
12. SEZNAM TABULEK	30

1. PŘEHLED PROVEDENÝCH ZMĚN

Uvedená tabulka poskytuje seznam veškerých provedených změn v předmětném dokumentu oproti verzi původní. Dokument uvedené změny obsahuje a verzi s vyznačením provedených změn lze získat u Národního orgánu pro koordinaci a řízení Dohody o partnerství Ministerstva pro místní rozvoj ČR (dále i „NOK“) na základě žádosti.

Tabulka 1.1: Přehled provedených změn dokumentu

Kapitola/strana	Předmět aktualizace	Účinnost (datum)
Celý dokument	Úprava názvů a označení článků příslušných nařízení EU v návaznosti na jejich schválení dne 17. prosince 2013 (nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1299/2013 – č. 1306/2013).	1. dubna 2014

2. ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Úvodní část „Metodického pokynu pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014-2020“ (dále i „metodický pokyn“) obsahuje formulaci cíle, kterého má být vydáním předmětného dokumentu dosaženo, dále pak důvod jeho vydání, obecné shrnutí problematiky, které se pokyn týká a vymezení adresátů předmětného metodického dokumentu.

2.1. CÍL METODICKÉHO DOKUMENTU

Jednou z důležitých oblastí problematiky podpory Evropské unie (dále i „EU“) prostřednictvím Evropských strukturálních a investičních fondů (dále i „ESI fondy“)¹ je způsobilost výdajů, tedy stanovení výdajů způsobilých pro příspěvek z uvedených finančních zdrojů. Závažným metodickým dokumentem určeným především pro subjekty implementační struktury ESI fondů je tento „Metodický pokyn pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014-2020“, který **stanovuje obecná pravidla způsobilosti výdajů** na úrovni České republiky. Účelem takového nastavení je zabezpečení jednotného přístupu k implementaci a realizaci podpory, a to při respektování specifik jednotlivých programů ESI fondů (dále i „programy“).

Cílem metodické úpravy je stanovit jednotná pravidla způsobilosti výdajů a definovat základní podmínky způsobilosti výdajů pro programy v souladu s právními předpisy Evropské unie a v kontextu právních předpisů České republiky (dále i „ČR“).

Dochází tedy k **harmonizaci přístupu jednotlivých poskytovatelů podpory a stanovení jednotného výkladu** základních pravidel způsobilosti.

Metodický pokyn mimo jiné:

¹ Mezi Evropské strukturální a investiční fondy patří: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF).

- **stanovuje pravidla** pro oblast způsobilosti výdajů, založená na požadavcích formulovaných právními předpisy,
- **harmonizuje a sjednocuje přístup** ke způsobilosti výdajů a
- **zavádí optimalizované procesy** ve vztahu ke způsobilosti výdajů.

2.2. DŮVOD VYDÁNÍ METODICKÉHO DOKUMENTU

Pravidla způsobilosti výdajů jsou dle legislativy EU až na výjimky jí stavenou upraveny na národní úrovni členského státu. Metodický pokyn pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014-2020 stanovuje základní podmínky způsobilosti výdajů jako nezbytný jednotící rámec pravidel zejména pro poskytovatele podpory z ESI fondů.

Dokument je vytvořen na základě Usnesení vlády ČR č. 184/2012 ze dne 21. března 2012, kterým je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR pověřeno k nastavení jednotných a srozumitelných pravidel pro využití podpory z ESI fondů.

2.3. OBECNÝ ÚVOD DO PROBLEMATIKY ZPŮSOBILOSTI VÝDAJE

V programovém období 2014-2020 EU realizuje některé politiky také prostřednictvím ESI fondů. Cílem realizace těchto politik EU je **podpora harmonického, vyrovnaného a udržitelného rozvoje EU**. Tyto fondy podporují předem vymezené tematické cíle a priority EU, přičemž **umožňují realizovat pouze takové aktivity, které přímo souvisejí s dosahováním stanovených cílů a priorit. Výdaje, které k dosahování takových cílů přímo nepřispívají, nejsou předmětem podpory.**

V tomto smyslu jsou **rozlišovány výdaje na způsobilé a nezpůsobilé** pro podporu z prostředků ESI fondů. Je tak více než žádoucí, aby byla **předem stanovena jasná, transparentní a nediskriminační pravidla a kritéria**, podle kterých mají být výdaje uvedeným způsobem rozlišovány.

Způsobilé výdaje jsou definovány jako výdaje vynaložené na stanovený účel a v rámci období stanoveného v právním aktu o poskytnutí podpory vydaném dle vnitřních předpisů poskytovatele podpory, které jsou v souladu s příslušnými předpisy EU, národními pravidly a dalšími pravidly stanovenými příslušným poskytovatelem podpory.

Na úrovni jednotlivých programů mohou poskytovatelé podpory stanovit další konkrétní pravidla způsobilosti výdajů a jejich vykazování. Vždy je však nutné, aby tato pravidla byla nastavena v souladu s platnými právními předpisy (zejm. EU a ČR), které se touto problematikou zabývají a její realizaci upravují, a v souladu s vnitrostátními pravidly (zejména tímto metodickým pokynem).

Metodický pokyn pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014-2020 slouží jako **základní závazný dokument** pro tvorbu pravidel způsobilosti výdajů a jejich vykazování na úrovni jednotlivých programů.

Neopomenutelnou součástí problematiky způsobilých výdajů je **optimální naplnění principů účelnosti, efektivnosti (účinnosti) a hospodárnosti (úspornosti) výdaje.**

2.4. ADRESÁTI DOKUMENTU

Na implementaci iESI fondů se podílí více subjektů. Přehled adresátů předmětného metodického pokynu je uveden v tabulce níže, která uvádí přehled typického použití metodického pokynu při činnosti daného subjektu.

Tabulka 2.1: Přehled adresátů metodického pokynu

Subjekt:	Užití metodického pokynu:
POSKYTOVATEL PODPORY	Podklad pro tvorbu vlastních pravidel způsobilosti výdajů a jejich vykazování.
PLATEBNÍ A CERTIFIKAČNÍ ORGÁN	Podklad pro účely certifikace.
PLATEBNÍ AGENTURA	Podklad pro kontrolu výdajů.
AUDITNÍ ORGÁN	Podklad pro výkon auditní činnosti a provádění kontroly způsobilosti výdajů a jejich vykazování.
OSTATNÍ KONTROLNÍ SUBJEKTY	Podklad pro výkon kontrolní činnosti.

Dokument je koncipován primárně jako závazný metodický pokyn pro všechny poskytovatele podpory v rámci programů financovaných z ESI fondů, které budou realizovány v programovém období 2014 – 2020.

3. ZÁVAZNOST A ÚČINNOST DOKUMENTU

Nedílnou součástí metodického dokumentu je stanovení úrovně jeho závaznosti a taktéž vymezení časového období, v němž je účinný.

3.1. VYMEZENÍ ZÁVAZNOSTI METODICKÉHO POKYNU

Metodický pokyn je závazným dokumentem pro subjekty implementační struktury ESI fondů v programovém období 2014-2020. Závazností se rozumí **povinnost adresátů se jím řídit a nemožnost se od něj odchýlit.**

Slouží k zajištění jednotné aplikace pravidel způsobilosti výdajů pro příspěvky z ESI fondů, což **vyžaduje jeho přísné dodržování.** Poskytovatelé podpory jsou **povinni promítnout pravidla** stanovená tímto metodickým pokynem do pravidel řízení a implementace příslušného programu. Tím bude zaručena závaznost těchto pravidel pro všechny subjekty implementace a prostřednictvím právního AKTU O POSKYTNUTÍ PODPORY také pro všechny příjemce podpory a organizační složky státu.

Závaznost Metodického pokynu pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014-2020 vychází z jeho **schválení vládou ČR** usnesením vlády ČR č. 597 ze dne 9. srpna 2013.

3.2. VYMEZENÍ ÚČINNOSTI METODICKÉHO POKYNU

Platnost Metodického pokynu spočívá v jeho vydání, kdy se stává součástí závazných pravidel způsobilých výdajů. Vzhledem k výše uvedenému **nastává platnost metodického pokynu dnem schválení příslušného usnesení vlády ČR.**

Počátkem účinnosti se rozumí okamžik (datum), od kterého jsou adresáti dokumentu jeho obsahem **vázáni, musí se jím řídit a podle něj postupovat.** Metodický pokyn pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014-2020 **nabývá účinnosti prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vydání.** Toto datum je uvedeno na titulní stránce metodického pokynu.

4. DEFINICE POUŽÍVANÝCH POJMŮ

Za účelem jednoznačného pojmosloví je součástí tohoto metodického pokynu vymezení nejpoužívanějších pojmů z oblasti způsobilých výdajů s tím, že tyto definice vychází z jednotného slovníčku sestaveného MMR pro programové období 2014-2020, který lze v kompletní podobě nalézt na internetových stránkách ESI fondů v České republice, přičemž některé mohou být přizpůsobeny s ohledem na zaměření metodického pokynu.

Pojmy specifikované v tomto metodickém pokynu jsou řazeny pro rychlou orientaci dle abecedního pořadí.

Tabulka 4.1: Definice pojmů používaných v oblasti způsobilých výdajů

Pojem:	Vymezení:
ČISTÉ PŘÍJMY	Rozdíl mezi výnosy zvýšenými o případnou zůstatkovou hodnotu investice a provozními náklady projektu v rámci celého referenčního období.
JEDNOTKOVÝ NÁKLAD	Jednotkový náklad je dle odst. 1 písm. b) čl. 67 obecného nařízení jednou z 3 forem poskytnutí podpory mimo režim úhrady skutečně vzniklých výdajů. Tuto metodu lze využít v případech, kdy je možné předem stanovit jednotkové nebo průměrné náklady nezbytné pro zajištění určitého měřitelného výstupu (např. počet hodin školení), které budou představovat přiblížení se skutečným nákladům za provedení operace. Metodu lze také využít v rámci hodnocení projektů, zvláště jejich efektivnosti.
METODICKÝ POKYN	Závazný metodický dokument upravující význačné oblasti implementace fondů SSR.
NÁKLAD	V peněžních jednotkách vyjádřená spotřeba ekonomického zdroje, která je obvykle spojená se současným nebo budoucím výdajem peněz. Ve finanční terminologii jde o snížení hodnoty aktiv nebo zvýšení pasiv.
NEPŘÍMÝ NÁKLAD	NÁKLAD, který vznikl při realizaci projektu či v jeho důsledku, ale jeho výše je odvozená nepřímo výpočtem. Vzhledem k obtížnosti přiřazení výdaje ke konkrétní aktivitě a složitosti dokladování těchto výdajů bývá v praxi upřednostňováno vykazování nepřímých nákladů paušální sazbou vztáženou k výši celkových přímých nákladů.

NEZPŮSOBILÉ VÝDAJE	Jedná se o výdaje, které nemohou být spolufinancovány z ESI fondů, neboť nejsou v souladu s příslušnými předpisy EU, národními pravidly nebo dalšími pravidly stanovenými příslušným POSKYTOVATELEM PODPORY či podmínkami PRÁVNÍHO AKTU O POSKYTNUTÍ PODPORY.
OPERACE	Souhrnné označení pro projekt, smlouvu, opatření nebo skupinu projektů, které byly vybrány řídicím orgánem dotyčného operačního programu či Programu rozvoje venkova nebo z jeho pověření v souladu s kritérii pro dotyčný program a které přispívají k dosažení cílů priority nebo priorit, k nimž se vztahují.
POSKYTOVATEL PODPORY	Poskytovatelem podpory se rozumí ústřední orgán státní správy nebo jiný subjekt určený zákonem, který může na základě zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, poskytnout dotaci nebo návratnou finanční pomoc z veřejných zdrojů.
PRÁVNÍ AKT O POSKYTNUTÍ PODPORY	Právní akt, ve kterém je stvrzeno poskytnutí/převod podpory subjektem poskytujícím podporu vůči příjemci. Blíže specifikuje podmínky poskytnutí/převodu podpory. Dle vztahu a charakteru poskytovatele podpory a příjemce může mít různou formu – rozhodnutí o poskytnutí dotace, smlouva o poskytnutí dotace, smlouva o projektu, stanovení výdajů, právní akt vydaný dle vnitřních předpisů OSS, smlouva o financování, dohoda o financování atd.
PROJEKT	Ucelený soubor aktivit financovaných z operačního programu či Programu rozvoje venkova, které směřují k dosažení předem stanovených a jasně definovaných měřitelných cílů. Projekt je realizován v určeném časovém horizontu podle zvolené strategie a s daným rozpočtem.
PŘÍJEM	Přírůstek peněžních prostředků nebo peněžních ekvivalentů bez ohledu na účel jejich použití.
PŘÍJEMCE	Soukromý nebo VEŘEJNÝ SUBJEKT zodpovědný za zahájení, realizaci či udržení operace, spolufinancované z ESI fondů, který na základě PRÁVNÍHO AKTU O POSKYTNUTÍ/PŘEVODU PODPORY a při splnění v něm stanovených podmínek předkládá ŘÍDICÍMU ORGÁNU, platební agentuře nebo zprostředkujícímu subjektu žádost o platbu (resp. jednotnou žádost nebo žádost o dotaci) a přijímá nárokované finanční prostředky z veřejných zdrojů.
PŘÍMÝ NÁKLAD	NÁKLAD zpravidla přímo spojený s určitou podporovanou aktivitou subjektu a lze u něj stanovit přímou vazbu na tuto aktivitu.
VEŘEJNÝ SUBJEKT	Subjekt, který je založen nebo zřízen za zvláštním účelem uspokojování potřeb obecného zájmu, který nemá průmyslovou nebo obchodní povahu, má právní subjektivitu, a zároveň je financován převážně (tj. z více než 50 %) státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty, nebo je těmito orgány řízen, nebo je v jeho správním, řídicím nebo dozorčím orgánu více než polovina členů jmenovaná státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty.

	Jde zejm. o Českou republiku, státní příspěvkovou organizaci, územní samosprávný celek nebo příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek, nebo jiná právnická osoba, pokud byla založena či zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a je financována převážně některým z výše uvedených subjektů nebo těmito subjekty ovládána nebo tento subjekt jmenuje či volí více než polovinu členů v jejím statutárním, správním, dozorčím či kontrolním orgánu.
VEŘEJNÝ VÝDAJ	VÝDAJ, který pochází ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, státních fondů, územních rozpočtů, rozpočtu EU, z rozpočtu mezinárodních organizací založených mezinárodní veřejnou smlouvou, či obdobný výdaj.
VÝDAJ	Úbytek peněžních prostředků nebo peněžních ekvivalentů bez ohledu na účel jejich použití.
VÝNOS	V peněžních jednotkách vyjádřený přírůstek ekonomického zdroje způsobený realizací výkonů subjektu, který je obvykle spojen se současným nebo budoucím příjmem peněz. Pro účely tohoto metodického pokynu je pojem výnos ztotožněn s pojmem příjem a naopak. Opakem výnosu je náklad.
ZPŮSOBILÝ VÝDAJ	Výdaj vynaložený na stanovený účel a v rámci období stanoveného v právním aktu o poskytnutí/převodu podpory, které jsou v souladu s příslušnými předpisy EU a ČR, příslušným metodickým pokynem MMR-NOK a dalšími pravidly stanovenými řídicím orgánem pro daný operační program.

5. PRAMENY METODICKÉHO POKYNU

Metodický pokyn vychází především z

- právních předpisů Evropské unie,
- právních předpisů České republiky a
- zkušeností programového období 2007-2013 (tzv. best practices).

Veškeré právní předpisy jsou zohledněny **ve znění platném a účinném ke dni vydání** metodického pokynu.

5.1. PRÁVNÍ PŘEDPISY EVROPSKÉ UNIE

Právními předpisy **Evropské unie**, z nichž předmětný metodický pokyn zejména vychází, jsou

1. Smlouva o Evropské unii,
2. Smlouva o fungování Evropské unie,
3. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 ze dne o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení

- Rady (ES) č. 1083/2006 (dále také „obecné nařízení“) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj ze dne 17. prosince 2013, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006 (dále také „nařízení o EFRR“)
4. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006 (dále také „nařízení o ESF“)
 5. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1300/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 (dále také „nařízení o FS“)
 6. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1299/2013 ze dne 17. prosince 2013 o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce (dále také „nařízení o EÚS“)
 7. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1302/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 1082/2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS), pokud jde o vyjasnění, zjednodušení a zlepšení zřizování a fungování takovýchto uskupení (dále také „nařízení o ESÚS“)
 8. Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 (dále také „nařízení o EZFRV“)
 9. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (dále také „nařízení o SZP“)
 10. Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) o Evropském námořním a rybářském fondu

5.2. PRÁVNÍ PŘEDPISY ČESKÉ REPUBLIKY

Právními předpisy **České republiky**, z nichž předmětný metodický pokyn vychází, jsou zejména

1. zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
2. zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů
3. zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
4. zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů
5. zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů
6. zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů
7. zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
8. zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů

9. zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů
10. zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

6. ZPŮSOBILOST VÝDAJE

Tato část metodického pokynu pojednává o **základních podmínkách způsobilosti výdaje**. Níže uvedené podmínky způsobilosti jsou základními parametry způsobilosti, které vyplývají z právních předpisů a dalších pramenů a je zapotřebí vždy **dbát na jejich bezpodmínečné dodržení**. V rámci zvláštní úpravy pravidel pro jednotlivé programy je vhodné rozpracovat některé podmínky podrobněji či stanovit přísněji, avšak nikdy **není možné uplatňovat pravidla mírnější**.

Závazností tohoto metodického pokynu nejsou nijak dotčeny právní předpisy pro jednotlivé ESI fondů. Specifická nařízení pro jednotlivé fondy přitom vymezují rozsah pomoci a také typy aktivit či kategorie výdajů, které jsou pro financování z daného fondu nezpůsobilé.²

Příspěvek z ESI fondů je možné poskytnout **pouze na způsobilý výdaj**. Tím je takový výdaj, který:

1. je **v souladu s právními předpisy** (tj. zejména legislativou EU a ČR),
2. je **v souladu s pravidly programu a podmínkami podpory**³,
3. je přiměřený (odpovídá cenám v místě a čase obvyklým) a je vynaložen v souladu s principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti⁴,
4. vzniknul a byl uhrazen příjemcem podpory v **období od 1. ledna 2014 nebo ode dne předložení programu Evropské komisi, podle toho, co nastane dříve, do 31. prosince 2022**,
5. má **vazbu na podporovaný region** (vyjma ESF a EÚS) a rovněž
6. je řádně **identifikovatelný, prokazatelný a doložitelný**.

Uvedené podmínky musejí být **naplněny zásadně kumulativně**, tedy všechny zároveň. Jestliže není kterákoliv uvedených z podmínek naplněna (vyjma zvláštní právní úpravy), **nelze výdaj posoudit jako způsobilý** pro příspěvek z ESI fondů.

Stanovení pravidel způsobilosti pro daný program nebo konkrétní výzvu je v kompetenci poskytovatele podpory, stejně jako rozhodnutí o způsobilosti konkrétního výdaje.⁵

² Viz např. nařízení o EFRR, čl. 3, odst. 3; nařízení o FS čl. 2, odst. 2; nařízení k ESF čl. 13, nařízení k EZFRV čl. 60 a čl. 61; návrh nařízení k ENRF čl. 13 a čl. ; nařízení k Evropské územní spolupráci čl. 18, 19 a 20.

³ Zejm. PRÁVNÍ AKT O POSKYTNUTÍ PODPORY.

⁴ § 2 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.

⁵ Rozhodnutí poskytovatele podpory o uznání konkrétního výdaje za způsobilý však může být změněno v návaznosti na zjištění kontrolních orgánů (zejm. Auditního orgánu, Finančního úřadu, Evropské komise nebo Evropského účetního dvora).

Tabulka 6.1: Přehled hledisek způsobilosti výdaje

Hledisko způsobilosti výdaje:	Podmínky způsobilosti výdaje:
I. VĚCNÁ ZPŮSOBILOST VÝDAJE	1. Soulad s právními předpisy, pravidly programu a podmínkami podpory.
II. PŘIMĚŘENOST VÝDAJE	2. Jeho výše je výsledkem optimálního vztahu mezi její hospodárností, účelností a efektivností.
III. ČASOVÁ ZPŮSOBILOST VÝDAJE	3. Vznik a úhrada příjemcem od 1. 1. 2014 nebo ode dne předložení programu Evropské komisi, podle toho, co nastane dříve , do 31. 12. 2022.
IV. MÍSTNÍ ZPŮSOBILOST VÝDAJE	4. Vazba na podporovaný region (vyjma ESF a EÚS).
V. VYKÁZÁNÍ VÝDAJE	5. Identifikovatelný, prokazatelný a doložitelný výdaj.

Na základě uvedené tabulky je provedeno rozřazení podmínek způsobilosti výdaje pro příspěvek z ESI fondů na **pět hledisek**. Jednotlivá hlediska jsou rozebrána v následujících oddílech této kapitoly metodického pokynu, přičemž pátému hledisku – Vykázání výdaje – je věnována samostatná 7. kapitola.

6.1. VĚCNÁ ZPŮSOBILOST VÝDAJE

Hledisko **věcné způsobilosti** výdaje vyžaduje naplnění dvou kumulativních podmínek. Ty spočívají v tom, že výdaj

1. je **realizován v souladu s právními předpisy⁶** a zároveň
2. naplňuje **pravidla programu a podmínky podpory⁷**.

6.1.1. SOULAD S PRÁVNÍMI PŘEDPISY

Veškeré výdaje, které mohou být podpořeny příspěvkem z ESI fondů, musejí být realizovány v souladu s právními předpisy, resp. platným a účinným právním řádem. Do něj řadíme jak **právní předpisy Evropské unie** (zejm. nařízení), tak **právní předpisy České republiky** (zejm. zákony a vyhlášky), ale i **mezinárodní smlouvy**, které jsou součástí právního řádu ČR.

V této souvislosti je zapotřebí upozornit na právní předpisy, které bývají v souvislosti s realizací výdaje nejčastěji porušeny. Těmi jsou zejména

- zákon č. 218/2000 Sb., **o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)**, ve znění pozdějších předpisů, resp. zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 137/2006 Sb., **o veřejných zakázkách**, ve znění pozdějších předpisů nebo
- zákon č. 563/1991 Sb., **o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů**.

⁶ Čl. 6 obecného nařízení.

⁷ Čl. 125 obecného nařízení.

6.1.2. DODRŽENÍ PRAVIDEL PROGRAMU A PODMÍNEK PODPORY

Za způsobilý může být ve vztahu k předmětné podmínce uznán pouze takový výdaj, který splňuje pravidla daného programu a zároveň podmínky dané PRÁVNÍM AKTEM O POSKYTNUTÍ PODPORY uzavřeným mezi jejím poskytovatelem a příjemcem.⁸ Vzhledem ke specifčnosti zaměření jednotlivých programů jsou konkrétní podmínky způsobilosti výdaje zpravidla stanoveny poskytovatelem podpory. **Poskytovatel podpory je povinen zajistit, aby příjemci byli informováni o podmínkách způsobilosti výdaje jasným a srozumitelným způsobem**, přičemž poskytovatel podpory je oprávněn zejména zúžit věcnou způsobilost výdaje, omezit časovou způsobilost, stanovit maximální finanční limit způsobilosti (např. na projektovou dokumentaci, výdaje na stavební dozor či maximální částky za vymezené položky apod.) apod.

6.2. PŘIMĚŘENOST VÝDAJE

Přiměřeností se rozumí dosažení optimálního vztahu mezi její hospodárností, účelností a efektivností. Hospodárností je takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů. Efektivností takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění. Účelností takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.

6.3. ČASOVÁ ZPŮSOBILOST VÝDAJE

Z časového pohledu lze za výdaj způsobilý pro příspěvek z ESI fondů považovat takový výdaj, který skutečně vznikl a byl uhrazen příjemcem v období od 1. ledna 2014 nebo ode dne předložení programu Evropské komisi, podle toho, co nastane dříve, do 31. prosince 2022.⁹

Projekty nemohou být podpořeny poskytovatelem podpory, jestliže byly fyzicky dokončeny nebo plně provedeny před předložením žádosti o podporu v programu, a to bez ohledu na to, zda příjemce provedl všechny související platby či nikoliv.¹⁰ Toto pravidlo se týká rovněž projektů realizovaných prostřednictvím finančních nástrojů.¹¹

⁸ U nárokových opatření Program rozvoje venkova jsou způsobilé i ty výdaje, které splňují podmínky programu z předchozího programového období, pokud nebyl ukončen víceletý závazek, resp. tento závazek přesahuje časový horizont daný programovým obdobím.

⁹ Pro Program rozvoje venkova je možné v rámci nárokových podpor za časově způsobilé výdaje považovat rovněž výdaje vzniklé v rámci víceletých závazků z předchozích programových období (tj. 2004 – 2006 a 2007 – 2013).

¹⁰ Viz čl. 65 odst. 6 obecného nařízení.

¹¹ S výjimkou případů definovaných v čl. 42 obecného nařízení

Obecným pravidlem je požadavek skutečného vzniku nákladu v průběhu realizace projektu a úhrady výdaje v rozmezí počátečního a koncového data způsobilosti výdajů. Poskytovatelé podpory mohou stanovit přísnější kritéria pro počáteční a konečné datum způsobilosti výdajů.

Za **vznik nákladu** se považuje okamžik reálného **vynaložení zdroje příjemcem, s nímž je spojen nárok na odpovídající plnění** (úrok, mzda, platba dodavateli apod.). Z hlediska časové způsobilosti je třeba vždy posoudit, zda se náklad vztahuje k období realizace projektu, či zda okamžikem vzniku spadá již do období udržitelnosti výstupů.¹² Výdaje vzniklé v období po ukončení realizace projektu, nejsou způsobilé pro příspěvek z ESI fondů.

Úhradu výdaje lze definovat jako **skutečné převedení finančních prostředků mezi dvěma ekonomickými subjekty**. Půjde tedy např. o platbu v obchodě nebo převod peněz prostřednictvím bankovního účtu.

6.4. MÍSTNÍ ZPŮSOBILOST VÝDAJE

Z hlediska umístění projektů platí obecná zásada, že výdaj projektu je způsobilý, pokud je projekt realizován na území, na které se vztahuje program, v jehož rámci je podporován (vyjma ESF a EÚS)¹³. Realizace projektu mimo území programu je možná za splnění následujících podmínek. V případě realizace projektu

1. **na území Evropské unie**, musí
 - a. být projekt ve prospěch území daného programu,
 - b. výše podpory nesmí přesáhnout částku stanovenou v unijní legislativě¹⁴,
 - c. monitorovací výbor dát k takovému projektu nebo druhu projektů výslovný souhlas, a zároveň
 - d. být dodrženy povinnosti v oblasti řízení, kontroly a auditu blíže vymezené rovněž v unijní legislativě; a
2. **mimo území Evropské unie**, avšak **pouze v případě technické pomoci nebo propagační činnosti**, při které musí
 - a. být projekt ve prospěch území daného programu, a zároveň
 - b. být dodrženy povinnosti v oblasti řízení, kontroly a auditu blíže vymezené rovněž v unijní legislativě.

Výše uvedené podmínky se nevztahují na programy, které realizují cíl Evropské územní spolupráce, a bod 1 a 2 se neuplatní v případě programů Evropského sociálního fondu. Pro tyto programy platí specifické podmínky dané návrhy specifických nařízení k ESF¹⁵ a Evropské územní spolupráci¹⁶.

¹² Skutečný vznik a úhrada nemusí být vždy dokládány účetními, resp. daňovými doklady, jelikož způsob doložení závisí u zjednodušeného vykazování výdajů na podmínkách poskytnutí podpory.

¹³ Viz čl. 70 obecného nařízení.

¹⁴ 15 % z EFRR, FS, a ENRF na úrovni prioritní osy/priority unie nebo 5 % z EZFRV na úrovni programu dle obecného nařízení.

¹⁵ Čl. 13 odst. 2 písm. b) nařízení k ESF.

¹⁶ Čl. 19 odst. 2 a 3 nařízení k Evropské územní spolupráci.

7. VYKÁZÁNÍ VÝDAJE

Příjemce pomoci je povinen řádně doložit způsobilé výdaje nárokové pro daný projekt příslušným účetním dokladem popřípadě další podpůrnou dokumentací vyžadovanou v rámci jednotlivých programů. Výdaje, byť z věcného hlediska způsobilé, které nejsou řádně doložené, jsou vždy považovány za výdaje nezpůsobilé. Výjimku tvoří výdaje, které spadají pod režim daný možnostmi zjednodušeného vykazování výdajů, případně nároková opatření v Programu rozvoje venkova, kde není zapotřebí výdaje dokládat účetními doklady. U způsobilých výdajů vykazovaných zjednodušenou formou se budou dokládat podklady, které budou nezbytné pro ověření, že činnosti nebo výstupy, které jsou uvedeny v právním aktu o poskytnutí podpory, byly řádně uskutečněny. Prostřednictvím účetních, daňových či jiných dokladů prokazuje příjemce vždy časovou způsobilost pro vznik výdaje, přímou vazbu vynaloženého výdaje na projekt a jeho nezbytnost pro realizaci projektu.

Příjemci jsou povinni vést účetnictví nebo daňovou evidenci v souladu s předpisy ČR. Příjemci, kteří vedou účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vedou účetnictví způsobem, který zajistí jednoznačné přiřazení jejich příjmů a výdajů ke konkrétnímu projektu.¹⁷

Příjemci, kteří nevedou účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, jsou povinni vést, v případě příjmu prostředků z rozpočtu EU, daňovou evidenci podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, rozšířenou o níže uvedené požadavky, které budou uvedeny v právním aktu o poskytnutí podpory, a to, že:

1. příslušný doklad musí splňovat předepsané náležitosti účetního dokladu ve smyslu § 11 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví (s výjimkou bodu f) pro subjekty, které nevedou účetnictví, ale daňovou evidenci);
2. předmětné doklady musí být správné, úplné, průkazné, srozumitelné a průběžně chronologicky vedené způsobem zaručujícím jejich trvalost;
3. při kontrole příjemce poskytne na vyžádání kontrolnímu orgánu daňovou evidenci v plném rozsahu;
4. uskutečněné příjmy a výdaje jsou vedeny s jednoznačnou vazbou k příslušnému projektu, ke kterému se vážou.

Pořízení majetku je ze strany příjemce dokladováno zejména daňovými doklady (přijatými fakturami), kupními smlouvami a dodacími listy (popř. předávacími protokoly), výpisy z katastru nemovitostí (u nákupu pozemků a nemovitostí, které se evidují v katastru nemovitostí v souladu se zákonem č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky), které umožňují posoudit přechod vlastnictví z prodávajícího na kupujícího. Výše uvedené

¹⁷ Povinnost vést oddělený účetní systém, nebo odpovídající účetní kód pro všechny transakce související s operací je stanovena v čl. 125 odst. 4 b) obecného nařízení.

doklady dále slouží k posouzení data vzniku výdaje a jeho časové způsobilosti pro daný projekt.

Příjemce dále dokládá uhrazení kupní ceny majetku a ostatních výdajů spojených s pořízením obvykle prostřednictvím výpisu z bankovního účtu popř. jinými doklady o úhradě. Výše uvedený výčet dokladů není taxativní a nijak neomezuje právo poskytovatele stanovit přesnější a podrobnější pravidla pro vykazování výdajů, včetně rozšíření okruhu dokumentů, kterými jsou způsobilé výdaje dokladovány.

7.1. ÚPLNÉ VYKAZOVÁNÍ VÝDAJE

V rámci úplného vykazování výdaje dochází ke stanovení výše způsobilých výdajů pro příspěvek z ESI fondů na základě vykázání skutečně vzniklých a uhrazených výdajů prostřednictvím jejich doložení účetním, daňovým či jiným dokladem.

Náležitosti účetního dokladu jsou stanoveny zákonem o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Daňové doklady používané pro prokazování způsobilosti (faktury, paragony, apod.) musí splňovat náležitosti daňových dokladů stanovených zákonem č. 235/2004 Sb. v platném znění, a též obecné náležitosti účetních dokladů.

Poskytovatel podpory **stanoví vlastní podrobná metodická pravidla** úplného vykazování výdaje, a to při zohlednění souvisejících právních předpisů (zejm. zákona o účetnictví a souvisejících vyhlášek).

Úplné vykázání výdaje účetním, daňovým či jiným dokladem **musí být využito vždy v případě kdy se operace nebo projekt, který je součástí operace, provádí výhradně prostřednictvím zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky nebo služby.** Pokud je zadání veřejné zakázky v rámci projektu omezeno na určité kategorie nákladů, lze použít i jiné formy vykazování.

7.2. ZJEDNODUŠENÉ VYKAZOVÁNÍ VÝDAJE

V rámci zjednodušeného vykazování výdajů je možné užít jednu ze tří metod, a to

1. standardní rozsahy jednotkových nákladů,
2. jednorázové částky příspěvku z veřejných zdrojů nepřesahující 100 000 EUR, a
3. financování pevnou sazbou, která se určí za použití procentního podílu z jedné nebo více stanovených kategorií nákladů.

Uvedené možnosti je možné spolu s úplným vykazováním kombinovat, avšak pouze tehdy,

- a) pokud se každá z nich vztahuje na jinou kategorii nákladů,
- b) pokud se použijí pro různé projekty, které tvoří součást operace, nebo
- c) pokud se použijí na jednotlivé po sobě jdoucí fáze jedné operace.

Částky, s nimiž uvedené metody zjednodušeného vykazování pracují, je nutné určit na základě

1. přiměřené, spravedlivé a ověřitelné metody výpočtu založené na:
 - a. statistických údajích nebo jiných objektivních informacích, nebo
 - b. ověřitelných historických údajích jednotlivých příjemců nebo za použití jejich obvyklých postupů účtování nákladů;

2. metod a odpovídajících rozsahů jednotkových nákladů, jednorázových částek a paušálních sazeb platných v rámci politik EU pro podobný druh projektu a příjemce;
3. metod a odpovídajících rozsahů jednotkových nákladů, jednorázových částek a paušálních sazeb, které se v rámci režimů pro granty financované výhradně členským státem uplatňují na podobný druh projektu a příjemce;
4. sazeb stanovených návrhem obecného nařízení nebo zvláštními pravidly týkajícími se ESI fondů.

Na základě použití některé z metod zjednodušeného vykazování výdajů dojde ke stanovení určité úrovně nákladů, které se mají za prokázané jakožto skutečné výdaje a z nichž je následně stanovena výše způsobilých výdajů pro příspěvek z ESI fondů.

Výdaj vykázaný některým ze zjednodušených způsobů je prokázaný stejně, jako výdaj doložený účetním, daňovým či jiným dokladem.

Podporu lze u ESF při zjednodušeném vykazování výdaje stanovit na základě odkazu na návrh rozpočtu předem schváleného poskytovatelem podpory za předpokladu, že podpora z veřejných zdrojů nepřesahuje 100 000 EUR.

V projektech financovaných z ESF, u nichž výše podpory z veřejných zdrojů nepřesahuje částku 50 000 EUR, je stanovena **povinnost užít zjednodušeného vykazování výdajů**.

Dále u podpory z ESF lze použít paušální sazbu až do výše 40 % způsobilých přímých nákladů na zaměstnance za účelem pokrytí zbývajících nákladů na operaci. Tento způsob zjednodušeného vykazování není nutné odůvodňovat a dokládat záznamy o způsobu stanovení tohoto paušálu

Při nastavování metodiky výpočtu paušálních výdajů je poskytovatel podpory povinen spolupracovat s Platebním a certifikačním orgánem a rozhodnutí o jejich využití oznámit předem Národnímu orgánu pro koordinaci, a to nejlépe již ve fázi přípravy metodiky zjednodušeného vykazování výdajů, nejpozději však před vyhlášením výzvy, v rámci které je očekáván příjem projektů, které budou financovány paušálními platbami.

7.2.1. STANDARDNÍ ROZSAHY JEDNOTKOVÝCH NÁKLADŮ

Tento způsob zjednodušeného vykazování nákladů je možné použít v případě, kdy je možné vyčíslit určitou část výstupu projektu a stanovit pro ni standardní rozsah jednotkových nákladů. Ten se zpravidla uplatňuje na snadno stanovitelná množství, jako je např. počet hodin školení, počet dnů školení.

Při užití tohoto způsobu vykazování je poskytovatelem podpory **stanoven standardní rozsah jednotkových nákladů a výpočtový vzorec** stanovující **maximální množství jednotlivých hodnot a maximální výši podpory**. Její skutečná výše je po provedení aktivity stanovena na základě skutečně dosažených jednotek a stanoveného standardního rozsahu jednotkových nákladů při respektování maximální výše podpory.

Při použití standardních rozsahů jednotkových nákladů je nutné zohlednit, že

- a) **základ pro výpočet** musí být řádný, nestranný a ověřitelný,
- b) **počet dosažených jednotek** musí být řádně prokázán.

Při definici jednotky je vhodné vzít v potaz objektivní vnější vlivy, které mohou mít negativní vliv na možnost dosažení cílových hodnot závazku zachyceného v právním aktu o poskytnutí podpory.

Použití metody standardních rozsahů jednotkových nákladů uvádí poskytovatel podpory v právním aktu o poskytnutí podpory.

7.2.2. JEDNORÁZOVÉ ČÁSTKY PŘÍSPĚVKU Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ DO 100 000 EUR

Další z možností zjednodušeného vykazování výdajů je použití jednorázové částky příspěvku z veřejných zdrojů. Její výše je omezena na 100 000 EUR.¹⁸ Ve vztahu ke standardnímu rozsahu jednotkových nákladů, kdy je použit určitý výpočtový vzorek s předem stanovenou konstantou, je v případě tohoto způsobu **stanovena předem určitá částka**, která je při naplnění taktéž dopředu stanovené podmínky či podmínek vyplacena, a tak dochází k poskytnutí podpory s příspěvkem z ESI fondů.

Příspěvek je kalkulován na základě předloženého podrobného návrhu rozpočtu a cíle podpory. Pakliže je cíle dosaženo, je poskytnuta stanovená částka.

Při užití jednorázové částky je nutno akceptovat, že

- a) výpočet výše jednorázové částky musí být řádný, vyvážený a ověřitelný a její stanovení je třeba zdůvodnit a toto zdůvodnění doložit,
- b) musí být prokazatelně doložena skutečná realizace podpořené činnosti.

7.2.3. FINANCOVÁNÍ PEVNOU SAZBOU

Jedním ze způsobů zjednodušeného vykazování výdajů je jejich stanovení na základě pevné sazby, která se určí za použití procentního podílu z jedné nebo více stanovených kategorií výdajů.

Pokud realizace projektu vede ke vzniku **nepřímých nákladů**, lze tyto náklady vypočítat prostřednictvím jedné z následujících paušálních sazeb:

- a) paušální sazbou až do výše 25 % způsobilých přímých nákladů, přičemž tato sazba se vypočte na základě přiměřené, spravedlivé a ověřitelné metody výpočtu nebo metody, která se v rámci režimů pro granty financované výhradně členským státem uplatňují na podobný druh projektu a příjemce;
- b) paušální sazbou až do výše 15 % způsobilých přímých nákladů na zaměstnance;
- c) paušální sazbou způsobilých přímých nákladů na základě stávajících metod a odpovídajících sazeb platných v rámci politik EU pro podobný druh projektu a příjemce.

Stanovení výše nepřímých nákladů podle výše uvedených způsobů se vztahuje na všechny ESI fondů, pakliže není stanoveno jinak.

U ESF lze použít paušální sazbu až do výše 40 % způsobilých přímých nákladů na zaměstnance za účelem pokrytí zbývajících nákladů na projekt.

¹⁸ Strop pro jednorázové částky není závazný pro platby příjemcům v rámci Společných akčních plánů (viz čl. 109 návrhu obecného nařízení).

U EFRR je v rámci cíle Evropské územní spolupráce možné vypočítat náklady na zaměstnance v rámci projektu paušálně až do výše 20 % jiných přímých nákladů, než jsou náklady na zaměstnance v rámci uvedeného projektu.

Pevná sazba je stanovena v právním aktu o poskytnutí podpory.

8. PRAVIDLA ZPŮSOBILOSTI PRO NĚKTERÉ DRUHY VÝDAJŮ

Za účelem jednotného přístupu k posuzování způsobilosti některých výdajů jsou stanovena níže uvedená specifická pravidla či omezení. Jejich stanovení má zajistit jednotné uplatňování pravidel způsobilosti u všech programů.

V rámci specifické úpravy jsou řešeny

1. věcné příspěvky,
2. odpisy,
3. daň z přidané hodnoty,
4. osobní náklady,
5. leasing,
6. finanční výdaje, správní a jiné poplatky,
7. outsourcing pro potřeby implementační struktury,
8. pořízení nemovitostí.

8.1. VĚCNÉ PŘÍSPĚVKY

Za věcný příspěvek je pro účely úpravy způsobilosti považováno poskytnutí stavebních prací, zboží, služeb, pozemků, staveb a neplacené dobrovolné práce, u kterých nebyla provedena platba doložená fakturami nebo účetními doklady ekvivalentní důkazní hodnoty.

Tyto věcné příspěvky mohou být způsobilé do výše kofinancování příjemce za předpokladu, že jejich způsobilost umožní pravidla daného programu, a zároveň

1. veřejná podpora poskytnutá na projekt, jehož součástí jsou věcné příspěvky, nesmí po odečtení věcných příspěvků přesáhnout celkové způsobilé výdaje na konci projektu;¹⁹
2. hodnota přisuzovaná věcným příspěvkům nepřesahuje ceny obvyklé na dotyčném trhu;
3. hodnotu a poskytnutí věcného příspěvku lze nezávisle posoudit a ověřit;
4. v případě poskytnutí pozemků nebo nemovitostí hodnotu osvědčuje nezávislý kvalifikovaný odborník nebo náležitě oprávněný úřední orgán, přičemž tato hodnota nesmí překročit limit 10 % celkových způsobilých výdajů na projekt;²⁰
5. v případě věcných příspěvků ve formě neplacené práce se hodnota této práce určuje na základě ověřeného objemu vynaložené pracovní doby a sazby používané při odměňování za rovnocennou práci.

¹⁹ Tj. financování z veřejných zdrojů nesmí na konci projektu převyšovat skutečně vzniklé a uhrazené výdaje, tedy částku bez způsobilých výdajů v podobě věcných příspěvků.

²⁰ Limit 10 % se netýká Programu rozvoje venkova.

V případě, že projekt umožňuje vklad příjemce pomoci v podobě věcného příspěvku, je zapotřebí pro účely doložení způsobilých výdajů prokázat jak vlastnictví, tak hodnotu tohoto věcného příspěvku. Vlastnický vztah k nemovitosti je dokládán obvykle *výpisem z katastru nemovitostí*.²¹ V případě, že vlastnické právo není ještě zaneseno do katastru nemovitostí, je možné doložit vlastnictví prostřednictvím návrhu na vklad do katastru nemovitostí potvrzeného katastrálním úřadem a smlouvou o nabytí vlastnického práva (např. kupní smlouva, smlouva darovací). Ocenění nemovitosti je dokládáno prostřednictvím *znaleckého posudku*, vyhotoveného nezávislým znalcem, který nesmí být starší než 6 měsíců před datem pořízení nemovitosti. Vlastnictví jiného majetku (než nemovitostí, které se evidují v katastru nemovitostí) je z hlediska požadovaných účetních dokladů řádně doloženo například předložením inventární/skladní karty majetku. Hodnota vloženého materiálu by měla být taktéž doložena a oceněna předložením znaleckého posudku, který nesmí být starší než 6 měsíců před datem pořízení nemovitosti. Hodnota neplacené dobrovolné práce (nebo výzkumné/odborné činnosti) se určuje na základě vynaloženého času a obvyklé hodinové a denní sazby za provedenou práci v místě realizace projektu.

8.2. ODPISY

Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku používaného pro účely projektu jsou způsobilým výdajem za dobu trvání projektu za předpokladu, že nákup takového majetku není součástí způsobilých výdajů na projekt.

Pro účely posuzování způsobilosti výdajů se za způsobilý výdaj považuje **daňový odpis** (vypočtený ze způsobilé vstupní ceny majetku) maximálně do výše poměrné části ročních odpisů stanovené s přesností na měsíce či dny připadající na dobu realizace projektu. Pokud se majetek využívá pro realizaci projektu pouze z části, uvedené odpisy se zahrnou do způsobilých výdajů pouze v alikvotní části.

Odpisy lze za způsobilé považovat za předpokladu splnění kumulativních podmínek²²

- a) umožňují to pravidla způsobilosti programu;
- b) jsou-li proplaceny ve formě dotace, je výše výdajů doložena účetními doklady, jejichž důkazní hodnota je rovnocenná fakturám;²³
- c) náklady se týkají výhradně období, ve kterém je projekt realizován;
- d) na pořízení odepisovaného majetku nebyly použity granty z veřejných zdrojů.

²¹ Platí pro nemovitosti, které se evidují v katastru nemovitostí v souladu se zákonem č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky.

²² Viz čl. 69 odst. 2 obecného nařízení.

²³ Příjemce, který uplatňuje odpisy jako způsobilý výdaj, je povinen doložit pořizovací cenu odepisovaného majetku například prostřednictvím inventární karty majetku. Inventární karta majetku zpravidla obsahuje informace nejen o pořizovací ceně majetku a jejich jednotlivých složkách, ale též o počátku odpisování, době odpisování majetku dle přiřazené odpisové skupiny a o sazbách pro účely výpočtu odpisů apod.

8.3. DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Pro příspěvek z ESI fondů není způsobilá daň z přidané hodnoty (dále i „DPH“). Výjimku tvoří případ, kdy není příjemce podle českých právních předpisů pro tuto DPH oprávněn k odpočtu daně (nebo její části) na vstupu (zejm. neplátce DPH) a současně tuto DPH uhradil jiný příjemce než stát, kraj, obec či jiný veřejnoprávní subjekt v souvislosti s činnostmi nebo plněními, při nichž vystupuje jako orgán veřejné moci, a to i tehdy, vybírá-li v souvislosti s těmito činnostmi nebo plněními poplatky, příspěvky či platby. Dále platí, že částka odpovídající DPH nesmí být zaplacená v souvislosti s poskytováním infrastruktury.

Způsobilá daň z přidané hodnoty se vztahuje pouze k plněním, která musí být sama považována za způsobilá. V případě, že je plnění způsobilé pouze z alikvotní části, pak je daň z přidané hodnoty vztahující se k tomuto plnění způsobilá ze stejné alikvotní části.

8.4. OSOBNÍ NÁKLADY

Základním způsobilým výdajem v oblasti osobních nákladů jsou mzdové náklady – hrubá mzda, plat nebo odměna z dohod zaměstnanců pracujících na projektu²⁴ (popř. její alikvotní část odpovídající počtu hodin odpracovaných na projektu) včetně zákonných náhrad, resp. příplatků (např. za práci přesčas, práci ve svátek, pokud zaměstnanec vykonával v tomto časovém období práce přímo s projektem související, odměn a prémie, apod.).

Dále jsou způsobilým výdajem zákonem stanovené povinné výdaje zaměstnavatele za zaměstnance pracujícího na daném projektu, popř. jejich alikvotní část odpovídající pracovnímu vytížení zaměstnance na daném projektu, za předpokladu, že splňují základní principy způsobilosti výdajů, jsou placeny v souladu s platnými právními předpisy a představují pro příjemce skutečný výdaj na daný projekt. Osobní náklady nesmí přesáhnout obvyklou výši v daném oboru, čase a místě.

Výdaje, které **nejsou způsobilými výdaji**, jsou zejména

- mzdové náklady zaměstnanců, kteří se na realizaci projektu nepodílí, (v případě řídicích pracovníků je potřeba posuzovat jejich skutečné zapojení do realizace projektu. Osobní náklady na zaměstnance v pozicích odpovídajících úrovni ministra či náměstka ministra (resp. starosty, hejtmana atd.) nelze považovat za způsobilé),
- u zaměstnanců, kteří se na realizaci projektu podílí, část osobních nákladů, která neodpovídá pracovnímu vytížení zaměstnance na daném projektu,
- ostatní výdaje na zaměstnance, ke kterým nejsou zaměstnavatelé povinni dle zvláštních právních předpisů (např. příspěvky na penzijní připojištění, dary, apod.).²⁵

²⁴ Za projekt je považován i mzdový projekt Operačního programu Technická pomoc či mzdový projekt realizovaný z prostředků prioritní osy, resp. opatření v případě PRV a OP Rybářství, Technická pomoc programů financovaných z ESI fondů.

²⁵ Příspěvky do fondu kulturních a sociálních potřeb, resp. sociálního fondu jsou – pakliže to vyžaduje právní předpis – způsobilé, a to i když slouží k proplácení příspěvků na penzijní připojištění, dary apod.

U zaměstnance, u něhož dochází k rozvázání pracovního poměru, v některých případech zákon stanoví povinnost úhrady odstupného, a to včetně stanovení jeho minimální výše. Pro příspěvek z ESI fondů je, pakliže je odstupné způsobilé, způsobilé pouze do zákonem uvedené minimální výše. Odstupné je způsobilé za dodržení všech pravidel způsobilosti výdajů.

Dojde-li k překrytí pracovních poměrů dvou zaměstnanců podílejících se na realizaci projektu spolufinancovaného z ESI fondů za účelem nahrazení jednoho druhým, lze osobní náklady obou těchto zaměstnanců považovat za způsobilé pro příspěvky z ESI fondů do maximální doby 2 měsíců.

Příjemce je povinen zajistit, aby příjmy a výdaje související s projektem byly v rámci účetnictví jasně identifikovatelné. Proto je nezbytné, aby příjemce vedl evidenci osobních nákladů způsobem, který mu umožní oddělit výdaje související výlučně s projektem a tyto výdaje zaúčtovat na základě příslušných dokladů. Z předložených dokladů (jejich forma a obsah se může lišit u jednotlivých účetních jednotek) dokládajících výši způsobilých osobních nákladů musí vždy jednoznačně vyplynout celková výše způsobilých osobních nákladů s vazbou výhradně na daný projekt.

V souladu s výše uvedeným mohou sloužit k doložení celkových způsobilých osobních nákladů v rámci projektu např.:

- výplatní a zúčtovací listiny, které jsou vyhotovovány za období 1 měsíce a obvykle obsahují údaje o hrubé mzdě za sledované období (včetně jednotlivých složek), o odvodech sociálního a zdravotního pojištění, o záloze na daň z příjmů fyzických osob a o dalších srážkách (spoření, splátkách půjček apod.) a ostatních položkách, které se nezdaňují (dávky nemocenského pojištění) apod. Z těchto účetních dokladů musí být zřejmá výše osobních nákladů s vazbou na daný projekt.
- mzdové rekapitulace či jiné vhodné formy²⁶ doložení celkových způsobilých mzdových nákladů zaměstnanců (např. rozpis mzdových nákladů) za sledované období.

Z předložených dokladů (jejich forma se může u jednotlivých příjemců lišit) musí být zřejmá zejména:

- výše odpracovaných dnů zaměstnanci na daném projektu za sledované období,
- způsobilá hrubá mzda zaměstnanců odpovídající pracovnímu vytížení zaměstnance na daném projektu za sledované období,
- výše způsobilého pojistného na sociální a zdravotní pojištění hrazeného zaměstnavatelem za zaměstnance v poměru ke způsobilé hrubé mzdě zaměstnance.

Při dokladování osobních výdajů je nezbytné zohlednit požadavek na ochranu osobních údajů zaměstnanců v souladu s platnými právní předpisy.

²⁶ Vymezení těchto forem je v kompetenci jednotlivých poskytovatelů podpory

8.5. LEASING

Leasing je způsob financování spočívající v pronájmu předmětu nutného pro realizaci projektu na předem stanovenou dobu za dohodnutou odměnu, který je v případě finančního leasingu spojený s právem či povinností převodu vlastnictví předmětu leasingu na nájemce. Rozlišujeme dva základní druhy leasingu

1. finanční leasing - pronájem movité nebo nemovité věci, po jehož skončení přechází předmět leasingu za dohodnutou kupní cenu do vlastnictví nájemce;
2. operativní leasing - pronájem movité nebo nemovité věci, po jehož skončení se předmět leasingu zpravidla vrací pronajímateli.

8.5.1. FINANČNÍ LEASING

Základní pravidlo pro oblast finančního leasingu stanoví, že finanční leasing je způsobilým výdajem pouze v případě, pokud je způsobilý pro spolufinancování z ESI fondů také předmět tohoto leasingu.

U leasingových smluv s doložkou o odkupu (nebo u smluv stanovujících minimální leasingové období o délce odpovídající životnosti investice, která je předmětem smlouvy) nesmí částka způsobilá ke spolufinancování z ESI fondů a národních veřejných zdrojů přesáhnout tržní hodnotu investice, která je předmětem leasingu. Daně a finanční činnost pronajímatele související s leasingovou smlouvou nejsou způsobilými výdaji. Způsobilým výdajem jsou pouze splátky vztahující se k období realizace projektu.

Pokud není předmět leasingu využíván pouze pro účely projektu, je způsobilá pouze alikvotní část leasingových splátek za příslušné období.

8.5.2. OPERATIVNÍ LEASING

Operativní leasing je způsobilým výdajem i v případě, že předmět tohoto leasingu není způsobilý pro spolufinancování z ESI fondů. V tomto případě je nutné prokázat, že předmět leasingu je nezbytný pro realizaci projektu. Poskytovatel podpory může upřesnit, které předměty lze financovat formou operativního leasingu.

Způsobilé jsou pouze splátky, které se vztahují k období realizace projektu a současně k období, po které byl předmět leasingu pro daný projekt využíván. Pokud není předmět leasingu využíván pouze pro účely projektu, je způsobilá pouze alikvotní část leasingových splátek za příslušné období. U tohoto typu leasingových smluv musí být nájemce schopen prokázat, že smlouva byla nejhospodárnější metodou k získání zařízení, tj. využití operativního leasingu musí být finančně nejvýhodnějším řešením pro projekt. Z tohoto důvodu není způsobilým výdajem na leasing ta část výdajů, o kterou přesahují výdaje na leasing výši výdajů, které by představoval běžný pronájem stejného předmětu v daném čase a místě.

K prokázání způsobilých výdajů slouží například leasingová/nájemní smlouva, splátkový kalendář, přijaté faktury vystavené na jednotlivé splátky a dále doklad o zaplacení příslušných splátek (výpis z bankovního účtu). Pokud není předmět využíván pouze pro daný projekt nebo jeho využití není totožné s dobou realizace projektu, je příjemce povinen doložit výpočet poměrné části leasingu/nájmu, kterou si nárokuje jako způsobilou. Z tohoto výpočtu

musí být zřejmá doba, po kterou byl předmět leasingu/nájmu využíván pro daný projekt, skutečná výše splátek leasingu/nájemného za rok, metodika výpočtu způsobilého leasingu/nájemného po období realizace projektu a dále celková výše způsobilého leasingu/nájemného. Všechny výše uvedené podmínky jsou platné též pro operativní leasing.

8.6. FINANČNÍCH VÝDAJE, SPRÁVNÍ A JINÉ POPLATKY

Obecnou podmínkou způsobilosti finančních výdajů a poplatků je jejich nevyhnutelnost a přímá vazba na projekt, příp. požadavek poskytovatele podpory na jejich vynaložení v souvislosti s projektem. Tato podmínka se vztahuje i na pojištění majetku a na správní a místní poplatky, jako jsou např. poplatky za zápis do katastru nemovitostí, výpis z obchodního rejstříku, vydání stavebního povolení, výpis z rejstříku trestů, odvody za vynětí půdy ze zemědělského půdního fondu, notářské poplatky, atd. Konkrétní poplatky, které budou u jednotlivých programů považovány za způsobilé výdaje, může specifikovat poskytovatel podpory dle charakteru programu. Kromě pojištění majetku a správních a místních poplatků s přímou vazbou na projekt jsou způsobilými výdaji zejm. také:

- bankovní poplatky za mezinárodní finanční transakce,
- výdaje za zřízení a vedení účtu nebo účtů a za finanční transakce na tomto účtu, pokud je pro realizaci projektu vyžadováno zřízení a vedení zvláštního účtu nebo účtů;
- výdaje na bankovní záruky nebo záruky poskytnuté jinými finančními institucemi v rozsahu stanoveném právními předpisy ČR nebo právními předpisy EU.

Nezpůsobilým nákladem jsou úroky z dlužných částek, pokuty a penále.

8.7. EXTERNÍ SLUŽBY (OUTSOURCING)

Pro subjekty implementační struktury ESI fondů jsou při využívání technické pomoci stanovena omezení využívání externích služeb (outsourcingu) v případě činností, které přímo souvisejí s výkonem jejich funkce v rámci implementační struktury. Omezení se týká využívání těch externích služeb, jejichž předmětem nejsou činnosti provozního charakteru související se zajištěním organizace, jsou financovány z prostředků technické pomoci a předpokládaná hodnota zakázky na jejich výběr či jednotlivé dílčí plnění uzavřené rámcové smlouvy je vyšší než 500.000,- Kč bez DPH²⁷. Služeb externích dodavatelů lze využít **výhradně pro ty specifické činnosti, které není buď možné, nebo účelné a efektivní zabezpečit interní administrativní kapacitou**. Může jít o činnosti provozního charakteru související se zajištěním chodu organizace, a o následující služby:

- a) expertní hodnocení projektů,
- b) překlady a tlumočení,
- c) tvorba evaluačních studií nebo analýz,

²⁷ Tento limit 500.000,- Kč bez DPH se vztahuje k jednomu účetnímu období. Pro zakázky na delší časové období se stanoví limit alikvotně.

- d) zajištění vzdělávání zaměstnanců implementační struktury,
- e) zajištění expertů pro posílení a zefektivnění výkonu auditu a provádění kontrol na místě,
- f) realizace seminářů pro žadatele a příjemce,
- g) propagace programu,
- h) zpracování mzdového účetnictví,
- i) specializované právní, ekonomické a jiné nezbytné odborné expertízy a služby,
- j) právní zastoupení v komplikovaných soudních a správních řízeních,
- k) správa a vývoj webového portálu, úložiště dokumentů, služby související se zajištěním monitorovacího systému,
- l) vývoj a údržba účetního systému certifikačního orgánu, nebo
- m) vývoj a údržba informačního systému.

Nad rámec výše uvedeného lze realizovat také veřejné zakázky zadávané na základě výjimky podle § 18 odst. 1 písm. e) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Za využívání služeb externích dodavatelů (outsourcing) se nepovažuje plnění, jehož předmětem je poskytnutí dodávek, služeb nebo stavebních prací veřejnému subjektu osobou, která:

- vykonává podstatnou část své činnosti ve prospěch tohoto veřejného subjektu a
- ve které má zároveň výlučná majetková práva (tj., že veřejný subjekt disponuje sám veškerými hlasovacími právy plynoucími z účasti v takové osobě, nebo pokud taková osoba má právo hospodařit s majetkem veřejného subjektu, nemá vlastní majetek a výlučně veřejný subjekt vykonává kontrolu nad hospodařením takové osoby),

a není tak ve smyslu využívání služeb externích dodavatelů (outsourcingu) nezpůsobilé. Jedná se o využití výjimky pro tzv. in-house zadávání.

8.8. POŘÍZENÍ NEMOVITOSTÍ

Do skupiny nemovitostí v tomto oddílu řadíme

1. pozemky a
2. stavby.

8.8.1. NÁKUP POZEMKU

Náklady na **nákup pozemku** jsou způsobilým výdajem v případě, že jsou splněny kumulativně následující podmínky:

- a) pořizovací cena pozemku může být započtena maximálně do výše 10 % celkových způsobilých výdajů na projekt,²⁸
- b) pozemek bude oceněn znaleckým posudkem (nesmí být starší než 6 měsíců před datem registrace žádosti o podporu z ESI fondů) vyhotoveným znalcem dle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů,

²⁸ Limit 10 % se netýká Programu rozvoje venkova.

- c) způsobilým výdajem je pořizovací cena maximálně však do výše ceny zjištěné znaleckým posudkem.

U EFRR ve výjimečných a náležitě odůvodněných případech může poskytovatel podpory povolit vyšší procentuální sazbu dle bodu a) pro projekty týkající se ochrany životního prostředí.

U ESF není možno spolufinancovat nákup pozemků. Tímto není dotčena možnost nákupu pozemků u ESF pomocí křížového financování.

Výdaje, které nejsou způsobilými výdaji, jsou zejména:

- ta část pořizovací ceny pozemku, která je vyšší než 10 % celkových způsobilých výdajů na projekt,
- ta část pořizovací ceny, která je vyšší než cena zjištěná znaleckým posudkem.

S nákupem pozemků je obvykle spojena následující dokumentace: kupní smlouva, popř. smlouva o smlouvě budoucí kupní, návrh na vklad do katastru nemovitostí a vyrozumění příslušného katastrálního úřadu o zapsání vlastnického práva k pozemku do katastru nemovitostí. Z hlediska posouzení časové způsobilosti nákupu pozemku je rozhodující datum vkladu práva do katastru nemovitostí (datum, ke kterému má vklad právní účinky). Pokud tedy datum vkladu vlastnického práva do katastru splňuje časový test způsobilosti, není rozhodující, zda byla smlouva o koupi pozemku sepsána mimo rámec časové způsobilosti.

V případě, že vlastnické právo není ještě zaneseno do katastru nemovitostí, je možné doložit vlastnictví prostřednictvím návrhu na vklad do katastru nemovitostí potvrzeného katastrálním úřadem a smlouvou o nabytí vlastnického práva (např. kupní smlouva, smlouva darovací). Před žádostí o závěrečnou platbu musí být však výpis z katastru nemovitostí doložen.

8.8.2. NÁKUP STAVBY

Náklady na **nákup staveb**, jsou způsobilé výdaje za těchto kumulativních podmínek:

- a) stavba bude oceněna znaleckým posudkem (nesmí být starší než 6 měsíců před datem registrace žádosti o podporu z ESI fondů) vyhotoveným znalcem dle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů,
- b) způsobilým výdajem je pořizovací cena maximálně však do výše ceny zjištěné znaleckým posudkem,
- c) stavba vyhovuje všem zákonným předpisům, především stavebním, hygienickým, bezpečnostním, a zejména ustanovením stavebního zákona a prováděcích vyhlášek s výjimkou případů, kde je součástí projektu úprava stavby za účelem jejího uvedení do souladu s uvedenými předpisy.

Poskytovatel podpory může ve výjimečných a řádně odůvodněných případech povolit nákup staveb, které jsou pro účely projektu určeny k demolici. V tomto případě se aplikují podmínky a) a b).

U ESF není možno spolufinancovat nákup staveb. Tímto není dotčena možnost pořízení staveb u ESF pomocí křížového financování.

Výdaj, který není způsobilým výdajem, je zejména ta část pořizovací ceny, která je vyšší než cena zjištěná znaleckým posudkem.

V případě, že se stavba eviduje v katastru nemovitostí dle zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, je rozhodným okamžikem pro posouzení časové způsobilosti pořízení stavby datum vkladu práva do katastru nemovitostí (datum, ke kterému má vklad právní účinky) analogicky jako u nákupu pozemků (viz výše).

V ostatních případech, kdy se daná stavba neeviduje v katastru nemovitostí, je rozhodující okamžik pro posouzení časové způsobilosti pořízení stavby datum přechodu nebo převodu vlastnických práv.

V závislosti na stupni dokončení stavby a účelu použití předkládá příjemce následující dokumenty:

- u staveb, u nichž je již vydán kolaudační souhlas nebo rozhodnutí o předčasném užití stavby nebo rozhodnutí o prozatímním užívání ke zkušebnímu provozu příjemce předkládá tato rozhodnutí,

u nedokončených (rozestavených) staveb příjemce předloží platné stavební povolení dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, a popř. další dokumentaci požadovanou řídicím orgánem (např. projektovou dokumentaci stavby).

8.8.3. POŘÍZENÍ NEMOVITOSTI PROSTŘEDNICTVÍM VYVLASTNĚNÍ

Náklady na vyvlastnění nemovitosti (tj. pozemku nebo stavby) jsou způsobilé v případě splnění následujících podmínek

- a) vyvlastnění je realizováno na základě pravomocného rozhodnutí o vyvlastnění dle zvláštního zákona,
- b) způsobilým výdajem je nejvýše náhrada stanovená v rozhodnutí o vyvlastnění,
- c) způsobilým výdajem je rovněž náklad stanovený dle zvláštního zákona (tj. náklady na stěhování apod.),
- d) celkové náklady na pořízení pozemku prostřednictvím vyvlastnění nesmí přesáhnout 10 % celkových způsobilých výdajů na projekt.

U ERDF ve výjimečných a náležitě odůvodněných případech může řídicí orgán povolit vyšší procentuální sazbu dle bodu a) pro projekty týkající se ochrany životního prostředí.

U ESF není možno spolufinancovat vyvlastnění nemovitosti. Tímto není dotčena možnost podpory vyvlastnění nemovitosti u ESF pomocí křížového financování.

9. ZVLÁŠTNÍ ÚPRAVA ZPŮSOBILOSTI VÝDAJE

Poslední část metodického pokynu pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014-2020 upravuje rámcově další důležité pojmy a instituty, které se způsobilostí výdajů a jejich vykazováním souvisejí. Jde o problematiku veřejné podpory, projektů vytvářejících příjmy a nástrojů finančního inženýrství. Zmíněna je rovněž problematika křížového financování.

9.1. VEŘEJNÁ PODPORA

Za zakázanou veřejnou podporu se považuje **podpora** za naplnění těchto podmínek

1. podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků,
2. podpora zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání a je selektivní,
3. je ovlivněn obchod mezi členskými státy, a zároveň
4. je narušena nebo hrozí narušení soutěže.

Žádný projekt spolufinancovaný z veřejných zdrojů v sobě nesmí zahrnovat zakázanou veřejnou podporu. Tato podmínka je absolutní a znamená nejvyšší možné omezení pro poskytnutí jakékoliv podpory.

Právní předpisy EU definují několik výjimek z tohoto generálního zákazu, a to např. blokové výjimky, podporu malého rozsahu (*de minimis*) nebo služby obecného hospodářského zájmu.

Projekty podpořené příspěvkem z ESI fondů nesmí zakládat zakázanou veřejnou podporu. Pakliže ji zakládají, musí být v souladu s právními předpisy na základě aplikace výjimky ze zákazu veřejné podpory vyjmuty (tzv. povolená veřejná podpora), a nesmí překročit horní meze výše podpory stanovené u dané výjimky.

Metodickou oblast veřejné podpory upravuje zvláštní metodický dokument – Metodické doporučení pro veřejnou podporu. Ve vztahu k veřejné podpoře je nutné, aby adresát tohoto metodického pokynu akceptoval uvedený speciální dokument.

9.2. PROJEKTY VYTVÁŘEJÍCÍ PŘÍJMY

Vytvoří-li operace v průběhu své implementace čistý příjem,²⁹ který nebyl zohledněn při výpočtu dotace, musí být odečten od způsobilých výdajů nejpozději při závěrečné žádosti o platbu předložené příjemcem. Pokud pro spolufinancování nejsou způsobilé všechny investiční výdaje, čisté příjmy se alokují na poměrném základě na způsobilou a nezpůsobilou část investičních nákladů.³⁰

Toto pravidlo neplatí pro technickou pomoc, finanční nástroje, ceny, operace spadající pod režim veřejné podpory, operace spadající pod čl. 61 obecného nařízení, operace podporované formou jednorázových částek nebo na základě standardní stupnice jednotkových nákladů, operace implementované na základě společného akčního plánu, operace, pro které je výše či sazba podpory definovaná v Příloze 1 Nařízení pro EZFRV, nebo operace, jejichž celkové způsobilé výdaje nepřesahují 50 000 EUR.

Specifickou oblastí podpory z evropských strukturálních a investičních fondů jsou projekty vytvářející příjmy dle čl. 61. Pakliže dojde k naplnění těchto podmínek

1. celkové náklady na projekt přesahují 1 000 000 EUR,

²⁹ V případě, že příjemce uzavře smlouvu se třetí stranou (dodavatelem) a tato třetí strana smlouvu poruší, platba z toho vzniklá (smluvní pokuta, penále) není považována za příjem.

³⁰ Pokud je např. způsobilých pouze 80 % investičních nákladů, případně na způsobilé výdaje rovněž 80 % čistých příjmů, které se od způsobilých výdajů odečtou.

2. nejde o aplikaci výjimky ze zákazu veřejné podpory nebo podporu poskytnutou na finanční nástroj či jejich prostřednictvím,
3. nejde o prostředky Evropského sociálního fondu,
4. nejde o operace podporované formou jednorázových částek nebo na základě standardní stupnice jednotkových nákladů či operace implementované na základě společného akčního plánu, operace, pro které je výše či sazba podpory definovaná v Příloze 1 Nařízení pro EZFRV, a
5. projekt zahrnuje investici do infrastruktury, za jejíž používání se účtují poplatky hrazené přímo uživateli, prodej nebo pronájem pozemků či budov, staveb či jiné poskytování služeb za úplatu,

aplikuje se speciální úprava postupu stanovení výše podpory z ESI fondů ve smyslu projektu vytvářejícího příjem dle čl. 61 obecného nařízení. V podstatě jde o aplikaci postupu snižujícího výši výdajů, které jsou způsobilé pro poskytnutí příspěvku z ESI fondů.

Oblast projektů vytvářejících příjmy je metodicky upravena zvláštním metodickým dokumentem, a to Metodickým doporučením pro projekty vytvářející příjmy. Ten je ve vztahu k Metodickému pokynu pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014-2020 dokumentem speciálním – který má při konfliktu ustanovení přednost.

9.3. FINANČNÍ NÁSTROJE

Podpora z ESI fondů může být v případě návratné pomoci realizována prostřednictvím tzv. finančních nástrojů. Z hlediska způsobilosti výdajů nepředstavují finanční nástroje výjimku z aplikace obecných pravidel způsobilosti. Pouze v případě časové způsobilosti je nutné rozlišovat mezi tzv. dočasnou a konečnou způsobilostí výdajů.

Ve fázi založení finančního nástroje lze považovat výdaje programu na jejich založení za způsobilé a je možné žádat o jejich proplacení z rozpočtu EU. Při částečném či konečném uzavření programu je však nutné doložit, že výdaje vzniklé převodem prostředků do finančního nástroje byly následně využity pro spolufinancování konkrétních projektů. Pouze výdaje, které byly vyplaceny z finančního nástroje tzv. konečným uživatelům lze považovat za konečně způsobilé. Pro metodickou oblast nástrojů finančního inženýrství je zpracováno Metodické doporučení pro implementaci finančních nástrojů v programovém období 2014-2020.

9.4. KŘÍŽOVÉ FINANCOVÁNÍ

Z EFRR a ESF lze vzájemně doplňkovým způsobem a v rámci limitu 10 % finančních prostředků poskytovaných EU na každou prioritní osu programu financovat tu část projektu, jejíž náklady jsou způsobilé pro poskytnutí podpory z druhého z dvojice těchto fondů na základě pravidel způsobilosti uplatňovaných na daný fond, a to za předpokladu, že jsou nezbytné k uspokojivému provedení projektu a přímo s ním souvisejí. Tuto možnost nelze použít na programy v rámci cíle Evropská územní spolupráce.³¹ V případě využití křížového

³¹ Viz čl. 98 obecného nařízení.

financování je nutné dodržet pravidla způsobilosti výdajů pro ESI fondů, pod který daný výdaj spadá.

10. DŮSLEDKY NEDODRŽENÍ METODICKÉHO POKYNU

Metodický pokyn pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014-2020 stanovuje pravidla způsobilosti výdajů pro poskytovatele podpory z ESI fondů. Závaznost tohoto základního rámce pravidel pro příjemce podpory je dána prostřednictvím jejich zohlednění v pravidlech způsobilosti konkrétního programu a v podmínkách právního aktu o poskytnutí podpory. Nerespektování závazného rámce pravidel pro vymezení způsobilých výdajů daných tímto pokynem ze strany poskytovatele podpory by znamenalo významné porušení zásady souladu provádění programu s platnými předpisy. Nedodržení tohoto pokynu tedy s sebou může nést následky v podobě pozastavení certifikace výdajů v daném programu.

11. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Uvedená tabulka specifikuje veškeré použité zkratky v tomto dokumentu. Pakliže zde není některá použitá zkratka uvedena, má se za to, že je chápána v běžně používaném významu.

Tabulka 11.1: Seznam použitých zkratk

Zkratka:	Vymezení:
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
MMR-NOK	Národního orgánu pro koordinaci Ministerstva pro místní rozvoj ČR
PROGRAMY	Operační programy a program rozvoje venkova
SSR	Společný strategický rámec

12. SEZNAM TABULEK

Tabulka 1.1: Přehled provedených změn dokumentu

Tabulka 2.1: Přehled adresátů metodického pokynu

Tabulka 4.1: Definice pojmů používaných v oblasti způsobilých výdajů

Tabulka 6.1: Přehled hledisek způsobilosti výdaje

Tabulka 11.1: Seznam použitých zkratk